

DECIZIE

20 iulie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ala Cobăneanu, Galina Stratulat

examinînd recursul declarat de avocatul Nicolae Leșan, în interesele Societății pe Acțiuni „CCI Drumețul”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „CCI Drumețul” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Maremba”, Societatea cu Răspundere Limitată „Hazar Construct”, intervenienți accesorii Banca Comercială „Victoriabank” Societate pe Acțiuni și Întreprinderea de Stat „Cadastru” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra spațiului pentru activitate comercială, dispunerea radierii dreptului de proprietate din Registrul bunurilor imobile, ridicarea parțială a interdicțiilor și sechestrelor,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2016, prin care a fost respinsă cererea Societății pe Acțiuni „CCI Drumețul” privind amînarea examinării cauzei și restituită cererea de apel depusă de Societatea pe Acțiuni „CCI Drumețul”,

c o n s t a t ă :

La 10 februarie 2011 SA „CCI Drumețul” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Maremba” privind recunoașterea dreptului de proprietate.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, la 29 februarie 2008 SA „CCI Drumețul”, în calitate de investitor, și SRL „Maremba”, în calitate de executor, au semnat contractul de investiții nr. 02/08, în construcția blocului locativ amplasat în mun. Chișinău, str. Mircea cel Bătrîn, 22/5, obiectul căruia îl constituie construcția spațiului pentru activitatea comercială cu suprafața de 206 m².

Conform pct. 11.1 al contractului, contractul a început să producă efecte juridice din data semnării, efectul actului juridic constituind predarea spațiului pentru activitatea comercială în proprietatea investitorului cu îndeplinirea obligațiilor asumate.

Conform contractului de investiție, SRL „Maremba” s-a obligat să organizeze construcția bunului imobil din mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn 22/5, loc pentru activitatea comercială cu suprafața de 206 m², cu predarea ulterioară în proprietatea SA „CCI Drumețul”, iar ultimul s-a obligat să primească bunul și să achite conform pct. 4.3 al contractului suma de 140 080 Euro.

Conform condițiilor contractuale, pîrîtul urma să utilizeze mijloacele financiare doar în scopul executării obiectului contractului. Conform pct. 2.7, după darea în exploatare a blocului locativ, pîrîtul s-a obligat să transmită în termen de 30 zile reclamantului bunul imobil în baza actului predare-primire și actele aferente pentru înregistrarea dreptului de proprietate în Registrul bunurilor imobile.

Menționează că, în vederea executării obligației financiare de achitare a lucrărilor, a debitat la contul pîrîtului suma de 138 328,10 euro, fapt confirmat prin actul de verificare semnat și ștampilat de către SRL „Maremba” și SA „CCI Drumetușul”, însă pîrîtul nu și-a executat obligațiile sale.

Afirmă că, conform datelor din Registrul bunurilor imobile, asupra casei de locuit din mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn 22/5, cu nr. cadastral 0100311.005.01, de către instituțiile abilitate, au fost aplicate mai multe interdicții, inclusiv prin încheierile Oficiului de Executare Ciocana și încheierile Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău.

Consideră că, interdicțiile aplicate asupra construcției situate în mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn 22/5, indirect și asupra spațiului pentru activitatea comercială sînt inadmisibile și afectează reclamantul la exercitarea dreptului de proprietate.

Solicită recunoașterea după SA „CCI Drumetușul” a dreptului de proprietate asupra spațiului pentru activitate comercială cu suprafața de 206 m², din blocul locativ situat în mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn 22/5, conform planului anexă la contract; dispunerea OCT Chișinău de a radia din Registrul bunurilor imobile toate drepturile pretinse asupra spațiului pentru activitate comercială cu suprafața de 206 m², conform planului anexă la contract, din construcția nefinisată din mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn 22/5, și înregistrarea dreptului de proprietate a acestui spațiu după SA „CCI Drumetușul” cu ridicarea parțială a interdicțiilor și sechestrelor aplicate și încasarea cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul judecării cauzei, avocatul Nicolae Leșan, în interesele SA CCI Drumetușul”, a depus cerere de modificare și concretizare a pretențiilor din acțiune, solicitând recunoașterea după SA „CCI Drumetușul” a dreptului de proprietate asupra spațiului pentru activitate comercială cu suprafața de 206 m², din blocul locativ situat în mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn 22/5, conform planului anexă la contract; dispunerea OCT Chișinău de a radia sechestrul din Registrul bunurilor imobile aplicat asupra spațiului pentru activitate comercială cu suprafața de 206 m² situată la etajul I din construcția nefinisată din mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn 22/5 după SRL „Hazar Construct” și înregistrarea dreptului de proprietate a acestui spațiu după SA „CCI Drumetușul” cu ridicarea parțială a interdicțiilor și sechestrelor aplicate și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 23 ianuarie 2014 a Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău s-a atras în proces BC „Victoriabank” SA în calitate de intervenient accesoriu.

La 06 noiembrie 2014 avocatul Nicolae Leșan, în interesele SA CCI Drumetușul”, a mai depus o cerere de modificare și concretizare a pretențiilor din

acțiune, indicînd cu calitatea procesuală de pîrîți: SRL „Maremba”, SRL „Hazar Construct”, BC „Victoriabank” SA și în calitate de intervenient accesoriu ÎS „Cadastru”, solicitînd constatarea faptului că suma de 138 328,10 euro, achitată de SA „CCI Drumețul” conform contractului de investiții nr. 02/08 din 29 februarie 2008, a fost utilizată la construcția blocului locativ din mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn 22/5, mun. Chișinău; încetarea și radierea ipotecii existentă asupra spațiului comercial cu suprafața de 206 m² din blocul locativ situat în mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn 22/5, instituită față de BC „Victoriabank” SA în baza contractului de ipotecă nr. 1-10164 din 31 octombrie 2007 și a acordurilor adiționale încheiate între SRL „Hazar Construct” și BC „Victoriabank” SA în scopul garantării rambursării creditului acordat în baza contractului de credit nr. 3934 din 30 octombrie 2007 în sumă de 23 540 000 lei; recunoașterea dreptului de proprietate a SA „CCI Drumețul” asupra spațiului pentru activitatea comercială cu suprafața de 206 m² din mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn 22/5; dispunerea OCT Chișinău de a radia înscrierea din Registrul bunurilor imobile privind apartenența dreptului de proprietate asupra spațiului pentru activitate comercială cu suprafața de 206 m² și înregistrarea dreptului de proprietate după SA „CCI Drumețul” cu ridicarea sechestrului aplicat.

Prin hotărîrea din 29 iunie 2015 a Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de SA „CCI Drumețul” și s-a încasat de la SA „CCI Drumețul” în beneficiul statului cheltuielile de înștiințare a părților în instanța de judecată prin intermediul scrisorilor recomandate în sumă de 70,60 lei.

Prin încheierea din 13 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depusă de SA „CCI Drumețul” și s-a acordat apelantului termen pînă la 03 noiembrie 2015, ora 11:00 pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat și a apelului motivat.

Prin încheierea din 15 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea apelantului SA „CCI Drumețul” privind scutirea de la plata taxei de stat; nu s-a dat curs apelului depus de SA „CCI Drumețul” și s-a acordat acestuia termen pentru a prezenta dovada de plată a taxei de stat pînă la 26 ianuarie 2016, ora 10:00.

La 24 decembrie 2015 avocatul Nicolae Leșan, în interesele SA „CCI Drumețul”, a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitînd casarea acesteia cu emiterea unei noi încheieri de scutire a SA „CCI Drumețul” de la plata taxei de stat la înaintarea cererii de apel.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 02 martie 2016 s-a respins recursul declarat de avocatul Nicolae Leșan, în interesele SA „CCI Drumețul” și s-a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2015.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2016 s-a respins cererea depusă de SA „CCI Drumețul” privind amînarea examinării cauzei și s-a restituit cererea de apel depusă de SA „CCI Drumețul” împotriva hotărîrii Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 29 iunie 2015.

La 09 iunie 2016 avocatul Nicolae Leșan, în interesele SA „CCI Drumețul” a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 17

mai 2016, solicitînd admiterea recursului cu casarea încheierii și restituirea pricinii la reexaminare în instanța de apel.

În susținerea recursului a indicat că, la 16 mai 2016 a înaintat instanței de apel cerere de amînare a examinării cauzei, care a fost fixată pentru 17 mai 2016, ora 14:30, în legătură cu faptul că a fost antrenat la examinarea unei alte cauze civile în Curtea de Apel Bălți, cerere care însă a fost respinsă de Curtea de Apel Chișinău.

Susține recurentul că contrar prevederilor art. 206, alin. (5) CPC, instanța de apel nu a examinat cererea de amînare și a dispus restituirea cererii de apel, prin ce consideră că este îngădit accesul liber la justiție și dreptul la un proces echitabil.

Totodată, a mai indicat că nu a fost legal citat pentru examinarea cauzei, iar despre data ședinței a aflat ocazional de pe site-lui instanței de apel la data de 16 mai 2016.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din actele pricinii rezultă că, încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2016, a fost expediată în adresa părților la 20 mai 2016, însă la materialele cauzei lipsește dovada recepționării acesteia, astfel, instanța de recurs consideră că recursul declarat de avocatul Nicolae Leșan, în interesele SA „CCI Drumetuș” la 09 iunie 2016, este depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 426 al. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de trei luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Materialele cauzei cert denotă că, la 10 februarie 2011 SA „CCI Drumetuș” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Maremba” privind recunoașterea dreptului de proprietate.

Prin încheierea din 23 ianuarie 2014 a Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău s-a atras în proces BC „Victoriabank” SA în calitate de intervenient accesoriu.

La 06 noiembrie 2014 avocatul Nicolae Leșan, în interesele SA CCI Drumetuș”, a mai depus o cerere de modificare și concretizare a pretențiilor din acțiune, indicînd cu calitatea procesuală de pîrîți: SRL „Maremba”, SRL „Hazar Construct”, BC „Victoriabank” SA și în calitate de intervenient accesoriu ÎS „Cadastru”, solicitînd constatarea faptului că suma de 138 328,10 euro, achitată de SA „CCI Drumetuș” conform contractului de investiții nr. 02/08 din 29 februarie 2008, a fost utilizată la construcția blocului locativ din mun. Chișinău,

bd. Mircea cel Bătrîn 22/5, mun. Chișinău; încetarea și radierea ipotecii existentă asupra spațiului comercial cu suprafața de 206 m² din blocul locativ situat în mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn 22/5, instituită față de BC „Victoriabank” SA în baza contractului de ipotecă nr. 1-10164 din 31 octombrie 2007 și a acordurilor adiționale încheiate între SRL „Hazar Construct” și BC „Victoriabank” SA în scopul garantării rambursării creditului acordat în baza contractului de credit nr. 3934 din 30 octombrie 2007 în sumă de 23 540 000 lei; recunoașterea dreptului de proprietate a SA „CCI Drumețul” asupra spațiului pentru activitatea comercială cu suprafața de 206 m² din mun. Chișinău, bd. Mircea cel Bătrîn 22/5; dispunerea OCT Chișinău de a radia înscrierea din Registrul bunurilor imobile privind apartenența dreptului de proprietate asupra spațiului pentru activitate comercială cu suprafața de 206 m² și înregistrarea dreptului de proprietate după SA „CCI Drumețul” cu ridicarea sechestrului aplicat.

Prin hotărîrea din 29 iunie 2015 a Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de SA „CCI Drumețul” și s-a încasat de la SA „CCI Drumețul” în beneficiul statului cheltuielile de înștiințare a părților în instanța de judecată prin intermediul scrisorilor recomandate în sumă de 70,60 lei.

Prin încheierea din 13 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depusă de SA „CCI Drumețul” și s-a acordat apelantului termen pînă la 03 noiembrie 2015, ora 11:00 pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat și a apelului motivat.

Prin încheierea din 15 decembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea apelantului SA „CCI Drumețul” privind scutirea de la plata taxei de stat; nu s-a dat curs apelului depus de SA „CCI Drumețul” și s-a acordat acestuia termen pentru a prezenta dovada de plată a taxei de stat pînă la 26 ianuarie 2016, ora 10:00.

La 24 decembrie 2015 avocatul Nicolae Leșan, în interesele SA „CCI Drumețul”, a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitînd casarea acesteia cu emiterea unei noi încheieri de scutire a SA „CCI Drumețul” de la plata taxei de stat la înaintarea cererii de apel.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 02 martie 2016 s-a respins recursul declarat de avocatul Nicolae Leșan, în interesele SA „CCI Drumețul” și s-a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2015.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2016 s-a respins cererea depusă de SA „CCI Drumețul” privind amînarea examinării cauzei și s-a restituit cererea de apel depusă de SA „CCI Drumețul” împotriva hotărîrii Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 29 iunie 2015.

Astfel, instanța de recurs reține că, din motivul că recurentul nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel în termenul stabilit, și anume nu a prezentat dovada de plată a taxei de stat, prin încheierea din 15 decembrie 2015, cererea de apel a fost restituită.

Materialele pricinii denotă cert că recurentul-apelant nu a îndeplinit indicațiile instanței de apel în termenul stabilit prin încheierea din 15 decembrie 2015, care a fost recepționată la 21 ianuarie 2016 (f.d. 247, Vol. I), deși a fost

atenționat că în cazul în care nu va înlătura neajunsurile în termenul stabilit, cererea de apel va fi restituită, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) CPC.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului, pornind de la următoarele.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC.

Pornind de la prevederile normelor de drept menționate, Colegiul conchide că instanța de apel corect a restituit cererea de apel depusă de SA „CCI Drumetuș” împotriva hotărârii Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 29 iunie 2015, or, aceasta nu s-a conformat dispozițiilor încheierii Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2015, și nu a prezentat dovada achitării taxei de stat.

În această ordine de idei urmează de menționat că, recurentul și avocatul acestuia au cunoscut despre emiterea încheierii instanței de apel din 15 decembrie 2015, fapt confirmat prin avizul de recepție, conform căruia a recepționat încheierea la 21 ianuarie 2016 (f.d. 247, Vol. I), mai mult ca atât că a contestat-o cu recurs.

Prin urmare, conform materialelor cauzei, instanța de recurs constată că recurentul și avocatul său au avut suficient timp să prezinte dovada achitării taxei de stat.

Astfel, nu poate fi reținut argumentul avocatului precum că, instanța de apel eronat a restituit cererea de apel și urma a amâna ședința de judecată, deoarece a fost antrenat la examinarea altei pricini civile, în cazul în care acestuia i-a fost acordat un termen rezonabil de depunere a dovezii de achitare a taxei de stat, mai mult ca atât, nici la cererea de amânare a examinării cauzei nu a prezentat o justificare a solicitării de amânare, dar nici la recursul înaintat.

În această ordine de idei Colegiul relevă că termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte, în conformitate cu art. 110 CPC, iar dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător), în conformitate cu art. 113 alin.(1) CPC.

Sub acest aspect, justificat, prin prisma art. 10 CPC apelantul este ținut să suporte consecințele nefavorabile, rezultate din necunoașterea sau interpretarea viciată a prevederilor legii.

Pe cale de consecință, la caz se va remarca și jurisprudența constatată a Curții Europene, care a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile

necesare cu privire la protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Van Harn vs Germany, nr.7557/03 din 11 septembrie 2007).

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar a menționa că apelul este o cale ordinară de atac, obiectul căreia sunt hotărârile pronunțate de prima instanță care nu sunt definitive.

La exercitarea căii de atac - apelul, persoanele în drept să declare apel, dispun de anumite drepturi și obligații.

La rîndul său instanța de apel, este obligată de a respecta procedura examinării pricinii în apel atît la faza pregătirii pricinii pentru dezbaterile judiciare, cît și în cadrul dezbaterilor judiciare.

Mai mult ca atît, instanța de apel este obligată de a crea condiții obiective și reale pentru ca participanții să-și exercite în volum deplin drepturile sale procedurale, curmînd în mod legal orice abuz din partea lor, și înlăturînd pe măsură posibilităților, omisiunile la acest capitol, depistate în orice fază a procesului.

Urmare a celor relatate, instanța de recurs constată că, recurentul, avînd cunoștință despre existența cererii de apel, pe care a depus-o personal, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, în vederea prezentării dovezii de achitare a taxei de stat, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini actele procedurale în termenii prevăzuți de lege, fapt, însă, ignorat de acesta, ce a generat nedeplinirea în termen a dovezii de achitare a taxei de stat și ulterior restituirea acestuia.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (cazul Kreuz contra Poloniei, nr. 28249/95, cazul Golder și Z contra Marii Britaniei, cazul Malahov contra Moldovei, nr. 32268/02), dreptul la un tribunal nu este absolut. Aceasta prin natura sa poate fi supus limitărilor, deoarece dreptul de acces la justiție, prin sine, cere reglementare din partea statului.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că în unele cazuri pot fi stabilite diferite limitări, inclusiv financiare, dreptului de acces al persoanei la o „instanță judecătorească” sau „tribunal” (cazul Malahov contra Moldovei, § 27).

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere că argumentele recursului sunt neîntemeiate, iar încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2015.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de avocatul Nicolae Leșan, în interesele Societății pe Acțiuni „CCI Drumețul”.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „CCI Drumetuș” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Maremba”, Societatea cu Răspundere Limitată „Hazar Construct”, intervenienți accesorii Banca Comercială „Victoriabank” Societate pe Acțiuni și Întreprinderea de Stat „Cadastru” cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra spațiului pentru activitate comercială, dispunerea radierii dreptului de proprietate din Registrul bunurilor imobile, ridicarea parțială a interdicțiilor și sechestrelor.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat